

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11653

Tarih : 25.04.2025

27509

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nejla DEMİR

Ağrı Milletvekili

Ağrı'nın kuzeydoğusunda yer alan ve 16 köyü kapsayan Yazıcı Sulama Birliği, Devlet Su İşleri (DSİ) tarafından inşa edilen Yazıcı Barajı sonrası bölgedeki su kaynaklarını denetim altına almıştır. Ancak bu sulama projesi, çiftçilerin temel geçim kaynağı olan tarımsal faaliyetleri büyük oranda sekteye uğratmaktadır.

Bölgede yaşayan çiftçiler, kendi yerel su kaynaklarına dahi erişemez hale gelmiş; suyun kontrolü tek elde toplanmış ve "saha içi" ile "saha dışı" ayrımı yapılarak suya erişimde ciddi bir eşitsizlik yaratılmıştır. Bu ayrım hem mali hem de sosyal açıdan köylüler arasında mağduriyet doğurmuştur. Kendi köyünde tarım yapan bir yurttaş, kullandığı su için dönüm başına 240 TL ile 400 TL arasında değişen ücretler ödemektedir. Dahası, bu su kaynaklarının birçoğu, baraj projeleriyle bağlantısı olmayan doğal derelerden temin edilmesine rağmen, köylüler bu sular için de para ödemeye ve hatta cezalara maruz kalmaya zorlanmaktadır. Bu durum açıkça bir kamu hizmetinin ticarileştirilmesi ve yerel halkın yaşam hakkının ihlali anlamına gelmektedir.

Oysa ki sosyal devlet ilkesi gereği, halkın ortak varlıklarının kamu yararı doğrultusunda adil, şeffaf ve ücretsiz bir şekilde kullanımı desteklenmelidir.

Bu bağlamda;

- 1) Yazıcı Sulama Birliği'nin denetimi hangi kamu kurumları tarafından yürütülmektedir? Birlik kararlarının alınma süreçlerinde çiftçilerin temsil hakkı var mıdır?
- 2) Sulama hizmeti kapsamında belirlenen dönüm başına ücretlerin belirlenme kriterleri nelerdir? Bu ücretler hangi maliyet kalemlerine dayanmaktadır?
- 3) Sulama sahası dışında kalan köylülerden daha yüksek bedeller talep edilmesinin hukuki dayanağı nedir? Bu uygulama Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı değil midir?
- 4) DSİ tarafından "barajla ilgisi olmayan" derelerden su temin eden çiftçilere para ve ceza uygulanmasının yasal gerekçesi nedir? Bu suların kullanımı neden yasaklanmıştır?
- 5) 2025 yılı için planlanan sulama ücretlerinde öngörülen artış nedir? Çiftçilerin ekonomik durumuna ve tarımın sürdürülebilirliğine ilişkin herhangi bir etki analizi yapılmış mıdır?
- 6) Bölgede yaşanan bu uygulamaların, köyden kente göçü tetiklediği ve kırsal kalkınmayı engellediği bilinmektedir. Bu konuda Bakanlığınızın önlem almayı planladığı herhangi bir sosyal ya da ekonomik destek programı mevcut mudur?